

[Bjørn Elmquist]

ordførere sagt mange kloge og rigtige ting, også ting, man kunne diskutere og måske være uenig i, om de unge lovovertrædere. Men jeg vil prøve at forholde mig så konkret som overhovedet muligt til tankerne i ministerens redegørelse og fastslå, at vi jo allerede i gældende ret har en række muligheder over for de unge lovovertrædere, også i retning af det, som ministeren er inde på. Man har mulighed for udenretligt at iværksætte forskellige ting i henhold til bistandslov og retsplejelov, og man kan også gøre det indenretligt ved hjælp af den betingede dom.

Vi har igennem årene fra Venstres side været rigtig kede af de mange tiltalefrafald, som finder sted. Det har været svært at få has på dem, at finde andre ordninger, andre muligheder. Da vi for nogle år siden gik i gang med at drøfte spørgsmålet om samfundstjeneste, var det et helt klart ønske fra mit partis side, at samfundstjenesten også ville blive iværksat over for dem, der ellers fik tiltalefrafald, i hvert fald en stor del af dem.

Grunden til, at vi havde den indstilling, og at vi i og for sig også har den indstilling i dag, er, at vi synes, der igennem årene har manglet fasthed og kontinuitet og et klart signal, en reaktion, en mærkbar sanktion fra det offentlige over for en række unge mennesker, som havde begivet sig ind på den kriminelle løbebane. De var måske ikke nået så langt endnu, men vi har hørt så ofte – jeg ved ikke, i hvilket omfang der er videnskabeligt belæg for det – at unge mennesker siger, når så endelig hammeren falder: Jamen hvorfor fik vi dog ikke at vide noget tidligere, at det her var en alvorlig ting?

Vi har fået nogle henvendelser inden denne debat, bl.a. fra Jørn Vestergaard fra Københavns Universitet, der gør gældende, at dette er en overdreven påstand. Men det er nu alligevel vores indtryk, at det for ofte har været for længe, før man fra det offentlige side har reageret over for de unge mærkbart, sådan at de var klar over, at de var ude i noget galt. Derfor er vi meget tilfredse med, at justitsministeren med sin redegørelse lægger op til, at vi kan få lukket det hul, som vi ellers godt kunne mene eksisterer.

Vi hæfter os meget ved, at målgruppen er defineret så konkret, som den er i ministerens redegørelse. Han siger, og jeg citerer fra Folketingets forhandlinger 1988-89, sp. 2454: »Det drejer sig om unge, der ikke er kommet ind i et me-

re fast kriminalitetsmønster, men som står over for ellers at skulle have tiltalefrafald på vilkår eller måske den første betingede dom.« Og så nævnes der en række eksempler. Det kan være første- eller andengangslovovertrædere, der har begået indbrudstyveri eller andet tyveri, hærværksforhold eller brugstyveri af f.eks. cykler eller knallerter eller helt enkeltstående brugstyveri af biler uden samtidig forvoldelse af konkret skade på personer og ting.

Unge, der har begået voldshandlinger, er derimod ikke omfattet af disse overvejelser, og det kan vi erklære os helt enige i. Sådan må denne målgruppe opfattes.

Og hvad er det så tanken at der skal ske på dette område? Ja, det er den såkaldte sociale kontrakt, som justitsministeren taler om at etablere her. Det vil sige, at man, så snart man har opklaret en forbrydelse, tager kontakt med den unge og dennes familie – og de, der skal tage kontakten, er politiet plus de sociale myndigheder – og at man så sætter sig sammen og prøver på at få en orden på disse ting.

Igen vil jeg kort vende tilbage til lektor Jørn Vestergaards henvendelse til Folketinget forud for debatten, hvori han skriver, at der her er tale om en rent ensidig kontrakt. Sådan opfatter vi det ikke. Vi opfatter det som en gensidig kontrakt – ellers er det også svært at tale om en kontrakt; et ensidigt kontraktforhold er ikke særlig bindende og kan ikke være balanceret. Til gengæld for, at den unge frivilligt, siger man, men under indtryk af, hvad alternativet er, indgår en række forpligtelser af forskellig karakter, som jeg skal komme tilbage til om et øjeblik, giver man fra anklagemyndighedens side tilsagn om ikke at fortsætte retsforfølgning. Dette er en kontrakt. Dette er gensidigt forpligtende. Det er i hvert fald vores opfattelse.

Den del af aftalen, af kontrakten, som den unge skal forpligte sig til, skal indeholde – det lægger vi vægt på i mit parti – nogle mærkbare reaktioner. Deri ligger der selvfølgelig, at den skal give udtryk for utilfredshed fra det offentlige side med den opførsel, som den unge har udvist.

Der nævnes i redegørelsen en arbejdspligt af begrænset omfang, for ellers ryger vi jo ind i samfundstjenesten. Det kan vi være med på. Dette arbejde skal selvfølgelig ikke betales, fordi vi heller ikke skal nå dertil, at man tror, at det at arbejde og få løn for det er en sanktion, en